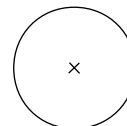

ŠKODA PLZNĚ

platforma pro informace, nápady a
diskuzi za lepší budoucnost Plzně

o . s . K R U H

Oslavy Dne architektury Plzeň 2.10.2011

Oficiální program Dne architektury:

- 14:00 stánek platformy Škoda Plzně před Západočeským muzeem u fontány - pro děti i dospělé (Plzeň hrou / setkání / diskuze / anketa)
- 16:00 vycházka Plzní vážně i nevážně - s odborným výkladem (trasa Západočeské muzeum, nábřeží, U Zvonu, Mlýnská strouha, Štruncovy sady, Rychtářka, Výstaviště - Plaza, Avalon)
- 18:15 veřejná beseda v Domu hudby, Husova 30 (prohlídka interiéru Domu hudby, krajinářský architekt Jakub Chvojka s promítáním o městském sadové okruhu, Tomáš Bernhardt ze Západočeského muzea v Plzni s historií nábřeží)

VEŘEJNÝ PROSTOR V PLZNI, JEHO VÝVOJ A SOUČASNOST

16:00 Urbanisticko-architektonická vycházka širším centrem Plzně

Ti, kdo pro Vás vycházku připravují:

Odborníci, se kterými jste se setkali na vycházce (abecedně):

Tomáš Bernhardt, Západočeské muzeum v Plzni (téma Nábřeží)

Jakub Chvojka, krajinářský architekt, atelier Aeroplan (téma Zelený prsteneček)

Jana Domanická, Národní památkový ústav ÚOP Plzeň (téma Mlýnský strouha)

Petr Domanický, Západočeská galerie v Plzni (téma Plzeň 19. a 20. stol., U Zvonu, Výstaviště / Plaza)

David Hynčík, slam (téma Poetická kritika)

Marek Sivák, architekt, iniciátor platformy Škoda Plzně (úvod a provázení vycházkou, téma Avalon)

Milan Svoboda, ředitel Plzeň 2015, o.p.s. (téma Rychtářka a územní plánování v Plzni)

Další organizátoři Dne architektury (abecedně): **Stanislava Brejchová, Jaromír Čížek, Irena Ellis, Kamila Jůzlová, Petr Klíma, Petra Plucnarová, Josef Vajskebr, Jaromír Veselák**

Trasa vycházky:

Muzeum - Plzeň 19. a 20. století: Od první poloviny 19. stol. do 2. světové války Plzeň postupným vývojem měnila tvář na cestě k velkoměstu – na místě zbořeného hradebního opevnění vznikaly zásluhou purkmistra Martina Kopeckého postupně sady, na jejich obvodu se jako na vídeňské Ringstrasse později umísťovaly významné budovy – v jižní a východní části např. Západočeské muzeum, Velké divadlo, Velká synagoga, Měšťanská beseda, hotel Slovan, hotel Continental, Vědecká knihovna (bývalý klášter dominikánek), Česká spořitelna, Německé divadlo.

Nábřeží - Od první republiky po současnost: Plzeňské nábřeží prodělalo zajímavou okružní cestu od pozice periferie přes centrum Plzně znovu k periférii. Poměrně pozdě bylo regulováno (během první republiky), do té doby se na druhém břehu Radbuzy rozprostíraly zahrady. V důsledku regulace se začaly na nábřeží stavět významné budovy - Poliklinika (Okresní nemocenská pojišťovna), Městské lázně a další. Výstavbu přerušila 2. sv. válka. Za socialismu dostavba pokračovala. Vznikl Dům kultury, namísto Německého divadla Komerční banka (Státní banka a památník přátelství), Krajské ředitelství policie (Krajská správa SNB), BCB (Hutní projekt). Nábřeží ale též protnul dvě centrální dopravní tepny – přeměna Americké na autostrádu a sady 5. května. Po revoluci přešla většina majetku do soukromých rukou (některého se zbavilo město) a část budov začala chátrat. Dnes je nábřeží znovu paradoxně vnímáno spíše jako periferie.

U Zvonu – Urbanistické a kulturní souvislosti: Místo U Zvonu má bohatou historii. Od kostela Máří Magdalény (14. stol.) se špitálem a pohřebištěm, přes klasicistní hospodářství a pozdější činžovní dům po

současnou volnou plochu. Od zbourání činžovního domu po povodních v roce 2002 se na místo konaly dvě architektonické soutěže – ideová, z níž vyšlo, že si takto urbanisticky i historicky významné místo zaslouží významný dům s veřejnou funkcí, nejlépe galerií (volný prostor parku mu spíše škodí, přilehlé sady pak nemají ucelený a intimně uzavřený charakter a energie z nich uniká směrem k řece); a soutěž na novou budovu Západočeské galerie, kterou hodnotné sbírky i plánované programy nutně potřebují.

MIýnská strouha: Místo, které je dnes oblíbeným odpočinkem Plzeňanů v centru města, prošlo také napínavým vývojem. Původní MIýnská strouha, která spolu se Soukenickou valchou a řekami Radbuzou a Mží sloužily jako vodní příkopy při opevnění a dále město zásobovaly vodou, byla ve 20. letech 20. stol. zasypána a přeměněna na park (zejména z hygienických důvodů, za lobbování blízkých řezníků a za protestu památkářů). Myšlenka ponechání alespoň části vodní plochy v místě strouhy pochází už z té doby, zrealizovala se ale až po roce 2008. Velkou zásluhu na současné podobě mají plzeňští památkáři.

Štruncovy sady – Zelený prstenec: Původně prostor městských hradeb se po vzoru Vídně stal luxusním městským interiérem. Od vzniku tohoto repre výkladce Plzně do současnosti prodělalo území bouřlivé, především dopravní změny. V letech 1996-2010 byla východní strana centrálních sadů kompletně obnovena (autoři: Dana Wilhelmová, Jiří Damec). O svém pohledu na tyto změny bude hovořit praktikující architekt Jakub Chvojka, který vývoj území sleduje zhruba posledních 10 let.

Rychtářka – Nevyužitý potenciál: Kdysi malebná vesnička, kterou nechal minulý režim zchátrat a nahradil ji kapacitní silnicí, je stále ještě nedoceněnou lokalitou v centru města. Ač je její poloha na břehu řeky Mže a vzdálenost pěti minut chůze od náměstí ideální pro vznik např. kulturního a odpočinkového prostředí spolu s příjemným bydlením, město zatím nemá pro dané území koncepci a zastavuje ho stavbami jako parkovací dům a parkoviště pro autobusy. Místo urbanisticky váže na břehy řeky Mže a Radbuzy, Štruncovy sady, most Generála Pattona, Lochotínskou lávku a na čtvrť Roudnou. Místo je též prvním setkáním trasy vycházky s dopravními průtahy, jež tolik ovlivnily tvář Plzně.

Výstaviště / Plaza – Od veřejného prostoru k obchodnímu centru: Pro místo bývalého Výstaviště, které vzniklo již za první republiky a úspěšně fungovalo po celou socialistickou éru nenašlo město Plzeň vhodného provozovatele, rozhodlo se tedy pavilony zbourat a na místě umožnit výstavbu kulturně-obchodního centra Plaza. Toto rozhodnutí se zdá problematické z několika důvodů. Kromě toho, že zbouraná kvalitní architektura byla nahrazena mnohem méně hodnotnou stavbou, se bouráním přerušila i výstavnická tradice Plzně (ještě v 90. letech probíhaly na Výstavišti úspěšné veletrhy). Dále byl pozemek města věnován soukromé společnosti, která na bývalém prostoru určeném pro veřejnost vystavěla obchodní centrum. Neposledně je problematické funkční využití objektu, který místo kultury (mimo multikina a bowlingu) slouží jako klasický obchodní dům. Ač se autoři stavby snažili dispozičně zachovat bývalou osu výstaviště a propojení od ulice Přemyslovky k rekonstruovanému amfiteátru, je celkové provedení stavby rozpačité.

Na tomto místě je zajímavé uvědomit si návaznosti na dopravní průtahy v Plzni – na předchozí zastávce se u průtahu stavěl parkovací dům, nyní je to obchodní centrum, navíc zase „odstíněné“ parkovacím domem a se slepou fasádou do obou ulic, na vedlejším pozemku se pak připravuje stavba reprezentativního divadla, které se naopak do kapacitní silnice otvírá.

Avalon - Nový veřejný prostor v Plzni: Business center Avalon je v plzeňském měřítku úspěšným urbanistickým i architektonickým příkladem. Jeho nesporným přínosem je vytvoření nového veřejného prostoru (náměstíčka) na soukromém pozemku. Tento prostor oživuje jinak dnes paradoxně problematickou lokalitu Jižního předměstí (dříve nejžádanější plzeňské předměstí). Dále je stavba zajímavým příkladem rekonverze bývalých budov tiskáren Typos, které na místě vznikaly již od první republiky. Část budov byla zbourána, většina je ale zakomponována do stávajícího business centra, které je rozšířilo formou přestaveb a dostaveb. Cílem architektonické koncepce bylo přiznat navenek původní objektovou skladebnost areálu a to jak výrazovým a hmotovým, tak materiálovým členěním.

Aktuální články, postřehy a komentáře k plánování, architektuře a veřejnému prostoru v Plzni najdete na stránkách informační platformy Škoda Plzně.

www.skodaplzne.cz